

Jaká je vaše role při identifikaci nebezpečí a analýze rizik?

Září 2014

Identifikace nebezpečí a analýza rizik (HIRA) zahrnují všechny činnosti související s identifikací nebezpečí ve vašich provozech, poznání/pochopení možných havarijních scénářů, identifikaci bezpečnostních opatření a vyhodnocení dopadů na lidi, životní prostředí, majetek a podnikání. Ve vašem podniku se tato studie může nazývat Analýzou procesního (provozního) nebezpečí (Process Hazard Analysis - PHA), názvem používaným v předpisech v řadě zemí včetně USA. CCPS nyní používá termín „HIRA“, protože výslovně obsahuje pojem analýzy rizik, která se v poslední době stala v řadě společností součástí dané studie. Předpisy v USA a v řadě dalších zemí, stejně jako podnikové bezpečnostní standardy a politiky v mnoha firmách, vyžadují při studiích HIRA/PHA účast pracovníků z tzv. přední linie, tj. provozních operátorů, pracovníků údržby a dalších osob s vazbou na provoz a údržbu provozního zařízení.

Existuje celá řada technik posuzování rizik, které studie HIRA/PHA využívá. Ve zpracovatelském průmyslu se nejčastěji používají techniky jako analýza „Co se stane, když?“ (What if?), kontrolní seznamy, popř. jejich kombinace, studie nebezpečí a provozuschopnosti (HAZOP), a existuje mnoho dalších. Váš podnik může používat některou z kombinací těchto metod, vaše postupy HIRA/PHA můžete i odlišně nazvat. Avšak bez ohledu na použitou techniku je klíčová role vlastních zaměstnanců. Vy provozujete a udržujete zařízení každý den, vy víte, jak skutečně funguje a (co je snad ještě důležitější) jak může selhat. Říká se, že ve skutečnosti existují tři podniky – první, který „řídí“ inženýři a manažeři, druhý, který „řídí“ provozní zaměstnanci (operátoři) a ten reálný. Jednou z Vašich hlavních rolí je napomoci tomu, aby se tyto tři podniky shodovaly!

V září 1998 došlo v australském Longfordu k požáru provozní jednotky zpracovávající zemní plyn. Při požáru zemřeli 2 lidé, 8 jich bylo zraněno a došlo k několikátýdennímu přerušení dodávek zemního plynu ve státě Victoria. Vyšetřovací komise došla k závěru, že provedení studie HIRA by pomohlo identifikovat potenciální selhání, která havárii způsobila. Bohužel, ačkoliv byla studie HIRA naplánovaná, k jejímu provedení nikdy nedošlo. Naplánování činnosti je důležité, základem úspěšné činnosti je však i její provedení.

Jak můžete přispět k lepší studii HIRA (PHA)?

V případě, že budete požádáni o účast na studii HIRA/PHA, zde je několik rad, které vám mohou pomoci ji vylepšit:

- ➔ Podělte se o své znalosti toho, jak jsou ve skutečnosti jednotlivé kroky postupu prováděny, zejména v případě, kdy se liší od těch psaných. Vysvětlíte důvody týmu HIRA/PHA, aby je mohl dále řešit a vypracovat jednotné postupy.
- ➔ Před studií si promluvíte se svými kolegy o tom, co budete dělat. Požádejte je o to, aby vám řekli o všech problémech, u kterých si chtějí být jisti, že se jimi bude tým zabývat.
- ➔ Podělte se o svoje dlouholeté provozní zkušenosti i zkušenosti Vašich spolupracovníků ve vztahu ke spolehlivosti zařízení, přístrojovému vybavení a alarmům nebo bezpečnostním systémům. Ujistěte se, že tým ví o tom, co funguje, co nefunguje, a o tom, co se v minulosti porouchalo.
- ➔ Ujistěte se, že jakýkoli zásah obsluhy - například akce v reakci na alarm, který tým považuje za ochranný prvek (safeguard) - je pro obsluhu srozumitelný a může být spolehlivě proveden v čase potřebném k udržení procesu v bezpečném stavu.
- ➔ Nestyďte se! Aktivně sdílejte své znalosti a zkušenosti, neváhejte se kohokoliv na cokoli zeptat.
- ➔ Pamatujte si, že vaší úlohou je naučit sebe a poučit ostatní. Při studii HIRA/PHA se můžete učit od ostatních, stejně tak se oni budou učit od vás, zejména v tom, jak to v podniku/provoze skutečně funguje. Po dokončení studie se podělte se svými spolupracovníky o to, co jste se naučil.

Využijte Vašich zkušeností při zpracování kvalitní studie HIRA/PHA a zvyšte bezpečnost ve vašem závodě!